

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Imbriani 9/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK

Stano: ena številka 25 stotink.

Eno leto 10 lir

Pol leta 5 lir

Četrta leta 3 lire

Odg. urednik Ivan Presel

Mali koledar.

Petek, 17. julija: Aleš; Marina. — Sobota, 18.: Kamil; Friderik (Miroslav). — Nedelja, 19.: Vincencij Pavl. — Ponedeljek, 20.: Marjeta. — Torek, 21.: Danijel; Olga. — Sreda, 22.: Marija Magdalena. — Četrtek, 23.: Apolinar. — Petek, 24.: Kristina; Roman.

MALE NOVICE.

Popravek davčnih napovedi.

Komur so se dohodki v zadnjem letu bistveno in znatno spremenili, lahko zahteva popravek tozadevne davčne napovedi. Tak popravek treba je vložiti do 31. julija. Ako ga potem davčna oblast pripozna, pride sprememba v veljavo 1. januarja prihodnjega leta. V prijavi treba natančno označiti dohodek, za katerega se zahteva popravek, pa tudi one dohodke, kateri ostanejo nespremenjeni. Treba se sklicevati na prejšnjo prijavo. Prijava se vloži na davčni urad (agencijo); podpisati jo mora davkoplačevalec sam ali njegov zakoniti zastopnik. Kdor prijavo vloži, naj zahteva potrdilo, da jo je pravočasno vložil. Če jo pošlje po pošti, naj jo vsaj priporoči (rekomandira).

VESELA VEST.

Društvo vojnih oskudovancev in invalidov je izdalo sledeče obvestilo:

«Deželna delegacija Društva vojnih oskudovancev in invalidov opozarja družine padlih in pogrešanih iz bivše avstro-ogrske armade, da je rok za vlaganje novih prošelj za pokojnine podaljšan do 1. oktobra 1925. Prošnjam naj se priloži mrtvaški list oziroma sporočilo o izginutvi, ki ga izda občina, kjer je imel prizadej svoje zadnje bivališče».

Opozarjamo torej družine, ki so zamudile dosedanje roke, naj se poslužijo dane prilike pravočasno.

Spor med Vatikanom in Prago.

Jan Hus je bil znamenit češki krivoverec in je na verskem polju predhodnik Martina Lutra. Čehi pa slave Husa tudi kot narodnega prvoborca proti nemškemu nasilju. Husov dan je v češki republiki državni praznik. Češki katoliki priznavajo Husu le narodne zasluge, v verskih rečeh pa ga obsojajo kot krivoverca. Letošnja slavnost je dobila precej oster krivoverski poudarek; svobodomiselnici so poveljevali Husa kot boritelja proti papeškemu Rimu. Slavnosti so imeli uraden značaj, ker je sam predsednik Masaryk prevzel pokroviteljstvo. Tako je republika več ali manj uradno kazala roge papežu. Zato je v znak protesta papeški poslanec zapustil Prago in odšel v Rim. Tedaj je tudi republika poklicala svojega zastopnika iz Rima v Prago. Svobodomiselnici bi radi izrabili ta spor za boj proti katoliški veri, vendar se zdi, da tega ne bo, ampak se bo vse mirno poravnalo.

Iz Belonje

Pozdravljajo svoje drage in vse čitatelje «Malega lista» vojniki 3. topniškega polka: Jakob Makuc s Polic, Andrej Makuc s Pečin, Fran Skok z Lokvi, Jožef Marcola iz Podbele, Ivan Šabec iz Bača, Ivan Čelhar iz Petelin, Anton Potepan z Male Bukovice, Ivan Ogrin iz Doline, Viktor Kosuta iz S. Križa pri Trstu, Fran Bručič iz Bregov pri Opatiji, Ivan Zgrabljč iz Sv. Petra v Šumi, Albert Gržina iz Trnovega, Anton Kogoj iz Lokovca, Ivan Kofol iz Ravni pri Cerknem, Ciril Obid z Bukovega, Albin Podgornik iz Vrat, Jožef Nedžovec iz Novakov, Ivan Bucik iz Avč, Gasper Mlinar z Medveje brda, Terčič Ernest iz Šmihela pri Gorici, Fran Čekada iz Jasena pri Bistrici.

Sanje, ki so se uresničile

Nedavno se je smrtno ponesrečil poslanec jugoslovanskega državnega zbora Ajanovič, zastopnik bosanskih muslimanov. Ko se je peljal čez most v avtomobilu, se je most podrl, avtomobil je padel v globoko, kjer je poslanec obležal mrt. O tem dogodku so časopisi že poročali.

Zanimivo pa je to, da je bila ta nesreča naprej napovedana. V Trešnji v Bosni je neki poštni uradnik Baktijarevič, prijatelj pokojnega poslanca. Ta je že par dni pred nesrečo imel žive sanje, v katerih je videl, kako se podira most in pada avtomobil. Pripovedoval je te sanje mnogim osebam, posvaril je pa tudi Ajanoviča, naj se ne podaja na pot.

Se bo vojska.

Sovjetski komisar za vojno Frunze je v nagovoru na vojake izjavil, da se mora Rusija pripraviti na vojno proti Angliji. Dogodki zadnjega časa dokazujejo, da se Anglija pripravlja na vojno s Kitajci. Sovjeti so se po pogodbi zvezali s Kitajsko in zato ne morejo mirno gledati, kako se Anglija in Japonska dogovarjata glede razdelitve Kitajske. Zveza ruskega medveda s kitajskim zmajem je tako močna, da lahko kljubuje vsemu svetu.

PRESELITEV.

Vsem prijateljem naznanjamo, da smo urad «Malega lista» preselili. Sedaj stajemo v ulici Imbriani štev. 9, III. nadstropje. Poprej se je ta ulica nazivala San Giovanni ter je druga ulica v ozadju cerkve sv. Antona Novega.

Pozdrav iz Špecije.

Vojaki 8. težkega topniškega polka pošiljajo pozdrave v domovino: Čuč Fran, Postojna; Fučko Vinko, Štomaz; Simšič Fran, Zalog; Kováč Fran, Stara vas; Abrahamsberg Ciril, Kačja vas; Vrčon Jožef, Dobravlje; Čermelj Jožef, Dobravlje; Trpin Henrik, Gorica; Komel Ivan, Corica; Pišot Ivan, Selo; Jez Anton, Vipava; Trošt Anton, Sv. Vid; Ambrožič Ivan, Krmin; Kumar Fran, Avče; Majcen Jožef, Barkovlje; Suban Vladimir, Trst; Sosič Marij, Opčina; Jazbar Ludvik, Idrija.

Repenska razsodba.

V Trstu se je sele sedaj končala poročna razprava o uboju Rudolfa Škabarja, kateri se je dogodil že pred davnim časom v Velikem Repnu. Ker je bil ubiti Rudolf Škabar opisan kot divji in nevaren človek, so porotniki razsodili tako: Miroslav Škabar in Josip Purič nista bila deležna uboja. Deležen je bil samo Josip Škabar, ki pa ni imel namena ubijati, ampak je le branil sina in v obrambi prestopil prave meje. Za ta prestop je bil Josip Škabar obsojen na 13 mesecev in 10 dni, na stroške zastopnika civilne stranke in na stroške procesa. Zapor je že obsedel v preiskavi in je bil izpuščen takoj po sodbi z ostalimi obtoženci.

Svinje požrle otroka.

V Jakovlju na Hrvaškem se je to zgodilo. Mati je pustila za hip otroka samega v zibki na tleh ter šla k vodnjaku za jemat vodo. V hišo sta prišli dve svinji, rili po kotih in prišli tudi do zibke. Potegnili sta otroka ven in ga začeli trgati. Ko se je mati vrnila v hišo, je našla le še par ostankov otrokovega telesca. Od groze je padla v nezavest. Ko se je moč vrnil, jo je našel ležati ob prazni zibelki. Malo je manjkalo, da ni žalost vrgla tudi njega na tla.

Baktijarevič je zatrjeval, da se njegove sanje le prerade uresničujejo. Ajanovič ni dal nič na ta svarila in nezgoda se je zgodila natančno tako, kakor je bil sanjal Baktijarevič. Razume se, da sedaj tam v okolici in tudi v Sarajevu vse govori o tistih pomenljivih sanjah.

Pripomniti je, da se na Balkanu večkrat dogajajo podobni slučaji skrivnostnega videnja in smo lani poročali o nekem srbskem trgovcu, ki je na letovišču videl, kako je umirala njegova tašča v mestu. Tudi napad na prestolonaslednika Avstrije Ferdinanda, ki se je izvršil na Vidov dan 1. 1914. je videla neka žena tri dni prej v sanjah.

Za preganjanca.

Profesor Salvemini je eden največjih sodobnih zgodovinarjev. On je antifasist. Glede Slovanov je bil za sporazum z Jugoslavo in za pravično ravnanje z narodnimi manjšinami v Italiji. V zadnjem času so vzbudili njegovi članki in spisi pozornost v tujini. Oblastva so ga zaprla. Te dni je nekaj tisočev odličnih znanstvenikov, politikov in umetnikov vseh strank poslalo Salveminiju priznalno pismo. Med Slovenci so se podpisali K. Podgornik, dr. Lojze Res in E. Molč.

Škof in snop.

Snoparji v Trentu so prosili škofa, da bi dovolil blagosloviti železničarsko snoparsko zastavo. Škof je prošnjo v vseh instancah odbil z razlogom: «Rimska kongregacija oficija je 3. oktobra 1887. izrečno odločila, da se smejo blagosloviti zastave samo takih društev, ki so izpolnili tri pogoje: 1) društvena pravila morajo biti potrjena od cerkvenega oblastva; 2) društva morajo biti v nekaki odvisnosti od cerkve; 3) zastava mora nositi kakšno versko znamenje ali podobo».

Razkačeni snoparji so objavili oster protest zoper škofa v Trentu.

Papež in kralj.

Rimski dnevnik l'«Epoca» je objavil vest, da je Vatikan zapovedal udeležbo pri kraljevem slavlju, ki se je vršilo, a da se mnogi duhovniki niso držali tega. Papežev glasilo l'«Osservatore romano» je pa priobčil izjavo, v katerem je to vest zanikal. — Znano je, da so prejeli vsi škofje Italije nalog, da se ne smejo udeležiti slavnosti v čast kralja. L'«Osservatore» je celo tole napisal: «Pravi in zavedni katolikan ne more proslaviti kraljevega jubileja». Iz tega sledi, da se nikakor ni rešeno vprašanje spora med Vatikanom in laskim kraljestvom, ki je nastal leta 1870.

Kdaj bo razprava?

Namreč o umoru poslanca Matteottija. Eni jo pričakujejo za mesec september, drugi pa trde, da ne bo še tako hitro.

Solovjev.

Dandanes, ko se o Rusiji veliko govori in piše, ne smemo iti brez opombe mimo važne 25. letnice. To je 25. letnica smrti Vladimira Solovjeva. Ta mož je danes priznan kot največji modroslovec, ki ga je kdaj Rusija imela. Profesor Grivec pravi o njem, da je tudi eden največjih bogoslovcev vesoljnega krščanstva. Mislil in živel je za zedinjenje vzhodne in zapadne Cerkve. Njegov duševni vpliv raste po njegovi smrti vedno bolj in bo preživel krizo boljševizma. Njegova slava bo prerastla slavo Tolstega in Dostojevskega. Vsak Slovan bo s ponosom izgovarjal njegovo ime.

MIHEC: Kadar zemlja solnce čaka, dež jo pere iz oblaka.

JAKEC: Kadar bi deževja rada, suha same rose strada.

BELEŽKE.

Božanstvo. Bistvo modernega nacionalizma je v tem, da stavi narod v božji tron, pravega Boga pa zapodi v kot. Nacionalisti zelo radi pridevajo narodu božje lastnosti in naslove. V nekem članku proti spekulantom, ki so škodovali italijanski liri, piše snoparski «Popolo d'Italia»: «...a te svobode nikdar ne bo, da bi kdo suval v hrbet to našo Nacijo, ki je božanski prepovedi sile in volje». Tak nauk je v nasprotju s krščansko resnico, katere uči, da je nadsvetovni Bog ustvaril narode prav tako, kakor vse druge stvari. Nacionalizem pa trdi, da je «Nacija» ali narod najvišji bog, kateri se sam poraja in preraja. V katoliških cerkvenih krogih se govori, da bo papež prej ali slej prisiljen, da v svečani obliki kot najvišji učenik krščanstva izreče obsodbo čez nacionalizem kot krivo vero in poguben nauk.

Grobokopi našega naroda. Čedalje bolj spregleduje dežela, da so resnični grobokopi našega naroda tržaški advokati-prvoboritelji. Baderna v Istri je hrvaška vas, v njej je neki edinjaš, znan oderuh in pristaš Wilfanov. Ta vas nima pet let duhovnika. Pet let ni bilo prvega obhajila. Mladina, ki dorašča, je divja, naglo se odtuja narodu. Tako je po Istri, koder ni duhovnika. Pa so možje prosili, naj bi prišel v Baderno kak duhovnik. Prišel si je eden ogledat. Wilfanov pristaš pa je kot oderuh in star liberallec nasproten, češ če ga ni, odiram in delam, kar hočem; če pa pride, bom imel kontrolo. Zato je rekel pred možmi zaničljivo: «No, zdaj boste zadovoljni, vi bazabanki». In ko je prišel drugi duhovnik, mu je oderuh rekel: «Če pridete, glejte da boste miren in da ne boste šuntal ljudi zoper mene».

Ko so duhovniki spoznali, kakšne razmere so, so odšli in narod bo brez duhovnika, dokler seveda ne bo prišel na tisto mesto kakšen Lah. Ko pa pride v vas laški duhovnik, bo «Edinost» šuntala zoper Cerkev, ker da pošilja Lahe. Častitamo gospodu dr. ju Wilfanu in Slaviku za njune uspehe!

Zlata vredni. V Storjah na Krasu so hoteli prirediti igro. Oblast jo je prepovedala. Ponudili pa so Štorcem v nadomestilo plesno dovoljenje. Štorci ga niso marali. Ne moremo iti mimo tega dogodka, ne da bi izrekli svoje globoko zadoščenje nad ravnanjem vrlih Štorcev. To je dokaz, da je v našem ljudstvu še živ čut dostojanstva, da so se krepki viri pravne moči. Treba je le te vire buditi, vzgajati in voditi. Ni sile, ki bi mogla potujčiti slovenski narod, dokler se bo zavedal svojega človeškega in krščanskega dostojanstva. Tak narod je zlata vreden.

Kako je s politiko

Izpremembe v vladi.

Sredi najhujšega boja za lito je snoparsko časopisje napovedalo odstop finančnega ministra. Dne 9. julija je res odstopil De Stefani, kateri je dolgo časa vodil državne finance. Večinoma vse časopisje priznava odstopivšemu ministru, da je bil zelo varčen gospodar in je močno izboljšal državni proračun. Predno je De Stefani zapustil svoj urad, je še zaključil račune za državno računsko leto (od 1. julija 24. do 30. junija 25.). Izkazalo se je, da je prihranil v tem letu 209 milijonov lir. Zakaj je moral vkljub temu iti v pokoj, tega časopisje ne pove. Gotovo je to, da z Mussolinijem nista več bila ene misli.

Hkrati z De Stefanijem odstopil je minister za narodno gospodarstvo Nava. Ta ni bil cel fašist, ampak nacionalističen katoličan (to so taki, ki imajo vero za narodno cepato), prijatelj in podpornik fašizma. Snoparski listi so zelo zadovoljni, da je šel, češ da bodo na ministrskih sedežih le čisti fašisti.

Novi ministri.

Za finančnega ministra je postavil Mussolini grofa Jozefa Volpija. Mož je Benecan, 48 let star, menda zelo izkušen v trgovinskih rečeh in strašansko bogat. Zveze ima pri največjih italijanskih podjetjih in bankah. Je torej pristen zastopnik velekapitala. Zadnje čase je bil tudi gubernator v Tripolitani.

Za ministra narodnega gospodarstva je bil istočasno imenovan Jože Belluzzo (izg. Belūco). Ta je 49 let star. Rojen je bil v Veroni iz preproste družine. Študiral je na inženirsko in se med učenjem sam preživljal. Postal je slednjič profesor na milanski politehnik, ki ter se odlikoval v inženirski znanosti. Že pred meseci je vrgel Mussolini eno oko nanj in sedaj ga je poklical v vlado. Belluzzo ima baje velike načrte, po katerih bo skušal razširiti in pomnožiti laško industrijo ter poljedelstvo, tako da bi država prišla do večjih dohodkov.

Z ministri vred so se preložili nekateri državni podtajniki. Izmed teh je sicer na cesto nacionalistični katoličan Mattei-Gentili.

Na stanje lire je izprememba v ministru celo ugodno vplivala ter si je dokaj opomogla v zadnjem tednu. Zato upravičeno sklepamo, da so padec lire povzročile nekake politične spekulacije, katerih žrtev je bil De Stefani. Novi minister Volpi bo imel pri kapitalistih več ugleda.

Pogodba med Italijo in Jugoslavijo.

V Firencah so že zelo dolgo v tiho mečkali in mašili novo pogodbo med Italijo in Jugoslavijo. Sedaj so končali. Napisali so cele bukve in podpisala sta za Italijo senator Quartieri, za Jugoslavijo pa dr. Rybar, bivši predsednik tržaške Edinosti. Bukve so nesli potem

v Rim podpisat Mussoliniju in poslniku Jugoslavije Antonijeviču.

Pogodba razpravlja o podrobnih razmejitvi med obema državama, potem pa o ravnanju na Reki in v Zadru. Lahki so dosegli za Reko precejšnje ugodnosti, tako da bo dobila kaj več trgovine s Hrvaškega. Zato pa so morali dovoliti Slovanom na Reki pravico do sole in jezika. Za dalmatinske Lahe so Italijani dosegli vse narodne pravice. O Slovencih in Hrvatih pod Italijo pa pogodba nič ne govori.

Pasič in Radič.

Ko so vsi zakoniti roki potekli, je bil Pasič prisiljen priznati veljavnost hrvaškemu poslancem. Seveda ne vsem. Vendar je sedaj veljavnih hrvaških glasov v državnem zboru v Belgradu toliko, da je njih moč velika, če jo vržejo na eno ali drugo stran. Mladi Pavle Radič se je ves ta čas pridno vozil iz Belgrada v Zagreb in iz Zagreba v Belgrad ter pletel niti med starimi lisjaki. Toda previdna sta bila oba in Pavletu je šlo delo počasi od rok. Štefan Radič je mislil na to, kako bi opral sebe in prišel iz ječe. Pasič pa je tuhtal, kako bi huje udaril Radičevo stranko. Povabil je radičevce v vlado. Ako bi pristopili v njegovo vlado, bodo imeli polno moč na Hrvaškem, bodo lahko premetavali glavarje, župane, uradnike, sploh vse kar ni pribito in zalotano, ter povsod nastavili svoje ljudi ter odpirali korita za strankarske pristase. To pa le na Hrvaškem in s pogojem, da se odpovedo vsem republikanskim, kmečkim in hrvaškim idealom in fantazijam, o katerih je znal Štefan tako krasno pridigati.

Štefan je pristal na vse Pasičeve pogoje. Če pojde tako naprej, bo kmalu novo ministrstvo, v katerem bodo sedeli 4 Hrvatje na manj važnih mestih, ter 4 Hrvatje kot državni podtajniki. To se že sicer dolgo napoveduje, a ne moremo tako lahko verovati, zato čakamo, dokler se res ne zgodi.

Nezadovoljnost.

Poslanci sicer maloštevilne «Hrvaške Zajednice» niso zadovoljni s postopanjem Štefana Radiča. Pa tudi med ljudstvom po Hrvaškem se čudijo mnogi, kako lahko miselno skače Radič z leve na desno: včeraj lev, rjoveč na shodih za pravico in svobodo — danes pohlevno živinče pri polnem koritu. To so preveliki skoki. Vsi Hrvatje pridejo z Radičem v neko smešno luč. Radičeva zvezda je otemnela. To je bil tudi namen, katerega je zasledoval ves čas zvitejši Pasič. Posrečilo se mu je Radiča umazati in razbiti dosedanjo slogo med Hrvatli.

Z višjih političnih ozirov moramo biti Pasiču hvaležni, da je tako naredil. Sloga med Hrvatli je bila gnila in brezplodna: prazno vpitje in bobnanje.

dobila. Vrnila se je z denarjem. Potem je šla v Trst. Tam je našla neko družino, ki je spala na slamnici (pajeric) z debelimi otrobi. Plačala je stare otrobe, peljala v malin in tisto so jedli. In zidarji so delali solo za jedačo, dvakrat na dan so jedli. Tako smo imeli solo že pred 107 leti.

Učitelj je učil slovensko in nemško. Moj oče je znal brati in pisati nemško in slovensko; takrat niso še računali, takrat so rajtali. In pesmi jih je učil, da so ljudje po dolini poslušali. Moj učitelj se je pisal Cesar; bival je tam, kjer je sedaj «Čopca». Šest let sem hodil v solo. Ko sem imel 12 let, me je poklical k tabli. Naredil sem račun, koliko sekund sem bil živ. Takrat smo znali nekaj, sedaj ne bodo znali nič. Pa kako naj bi dandanes kaj znali? Učitelj ne zna slovenski, otroci ne znajo italijanskega. Učitelj mora poznati oba jezika, če hoče, da bo otroke kaj naučil.

Scesarjem je govoril.

«Veste, kaj vam bom povedal? Od ce-

Dokler je bil Radič na vrhu, ni dal nobeni bolj pametni stranki dihati. Sedaj bo prej ali slej konec njegove vsemo-gočnosti, po Hrvaškem bo zavela nova sveža sapa politične probe in to bo na pospeh hrvaškega naroda in na korist cele Jugoslavije.

Pristop Hrvatov v Pasičevo vlado ima le majhen pomen v primeri s tem, da leži na tleh razbit malik političnega sleparstva in zavajanja, katero je dosedaj uganjal Radič.

SEVEDA

Zaplemba «Rdečih knjig».

Videnski oblastniki so zaplenili knjigo, katera popisuje zgodovino irskega naroda. Irski narod se je več stoletij boril za svojo narodnost in vero ter v teh bojih konečno zmagal s svojo vstrajnostjo in neizmerno ljubeznijo do domaćije. Knjiga, ki to popisuje je bila zaplenjena v Gorici. Odlok prefekture se tako glasi:

V Gorici je začela izhajati zbirka političnih spisov pod imenom «Rdeče knjige». Ko se je naznanilo priobčevanje omenjene zbirke, je slovensko časopisje objavilo članke, iz katerih se vidi jasno, da ima zbirka namen, podžigati med Slovenci, ki bivajo v mejah kraljevine, iredentistična čustva, kar bi utegnilo kaliti javni red.

V prvem zvezku zbirke pripoveduje pisatelj Janko Kralj pod naslovom «Boji majhnega naroda», na privlačen način zgodovino Irske in namiguje spretno na današnje razmere, v katerih žive baje Slovenci, ki tvorijo del italijanske države, tako da se vsaja v srce čitateljev, katerim je knjiga namenjena, prepričanje, da Slovenci niso italijanski državljani, uživajoči v polnem obsegu svoje kulturne in politične pravice, kakor jih resnično uživajo, temveč da jih drži ital. država v neznošnih razmerah zatiranja in političnega tlačenja.

Ker je očitno, da nastanejo lahko za javni red najtežje posledice, ako bi se tako prepričanje razširilo med ljudstvo in ker je odveč poudarjati, da je vse to v nasprotju z resničnostjo, kajti država smatra vse brez izjeme za državljane s popolnoma enakimi pravicami in dolžnostmi, seveda v okviru obstoječih zakonov, zato

SE ODREJA

na podlagi 3. člena «Občinskega in deželnega zakona» zaplemba spisa «Boji majhnega naroda», ki je izšel v Gorici.

Gospod goriski podprefekt ima dolžnost, izvršiti pričujoči odlok.

Videm, 13. junija 1925.

Za prefekta: Paces, l. r.
Nadkomisar za javno varnost:

Diaz, l. r.

Mali list v vsako hišo, v vsako slovensko družino!

Pepo na koncerte v Trste.

Veste vi gasput kapo uot ta Malga lista, kaj vam povem? Sm ratau vzej gork na vas, da niste teu drukat konca uot koncerta v Trste in tede Matilda me je sponasala, da sm prseu uob kredih — pej glih tabat me je priuesu Lujze ses Samaturce vaše pismo, de če se diham. Se vidla, sm je zabrusu hitro pad nus, da nism uob kredih — moje pismo se je zebilo.

Bem, ta zadnjibot sm praveu, kakū da sta tista strina in tiste bube uorbajtala tiste skant uod fortepjana in glih tm sm kompleu. Pole sta šla dol po cele kambre in sta se zebila u an prkat — menda sta ga šla rukent an glaš. Ma tistne bube sm teu vzej reč, de nej se varje mrzlega terana, zatū ku je blo reva še preče potno. Provzaprrou se ga je mušlac zasluzeu ano kaplo, kr je se dobro na glas rumpau in guodeu.

Za anmalo cajta je prseu nazaj uon ma pej pres ta stare. Ku je maštrau če prute uodre se je zmiram slatau po laseh — orko, sm se misleu, da ga le ni ta stara kej nahruntala in zlasala; takū me je ana grkuta primla, de sm teu ze stuopet v tiste prkat in jo an mlček pohvalt z an par cabadame, zetu ke sme je fnt smileu, ma sm se pej hitro pomireu: je preaptou za fantam an štraus uod ane ženske, ma vam rečem, takū je bla našemlena, da be bla dobra za v naš tršcak za strašo.

Gresta na uodr, se prklunesta in tu se je moji Matilde še narbulse zdelo. Fnt se je useu če kamr sjeu je dajala prej ta stara, tista ta druga je pej stala tm pret fortepjanam ku an pust. Bube je začeu nekaj mastet po štrmente jest sm misleu, da se buo uona kej vejsla ma je pej začela pojet. O busteredi, ti križ božji, takū je napenjala šuobe, takū je stegavala vrat in migala sez glavo, kukr de be ne blo neč res kr poje, da sm se začeu smejat na glas. Pole se je fnt ustaveu, menda ni znau več naprej, pole je gejnala ona, pole nazaj on — nejnkar ane božje besede nism zastuopeu. In tie reve so začeli na konce nazaj takū strašno ploskat in hvalet, da me je segrelo — Matilda, sm rjeku, Matilda, Matildaaaa pejmo na mašino in damū — — — Matilda je med tistem trjatar lepū zakimala. «Kaja Pepo kaja, kaj se je uodvezala koza, a Pepo, kaja Pepo? — uod jeze sm fajn plūneu in sm jo povlekou skuzi vrata; nekaj sm še čeu, da so se smejali za mano; zdolaj sm napraveu vs zelen uod jeze z marelo križ na zid: Me ne videste več, pa nekule več.

PODLISTEK

Kaj pravi stari Brandolin

Nadaljevanje).

Zgodovina osapske šole.

«Nono, dejte mi en šcipec rādi ke in potem povejte mi, kako mislite o današnji soli».

«Povem vam prav po pravici, da šola, kakor je dandanes, ni nič vredna. Nekdaj je bilo vse drugače. Prvo šolo smo imeli v Ospu leta 1818. Sezidali so jo eno leto prej. Tisto leto je bila po deželi lakota. Delavci so zidali za samo spežo. To mi je pravila ranca prednona, Valentinovka so ji rekli, pisala se je Fedel, zakaj njen mož je bil Fedel; pribežal je iz Košane, kadar so ga k solatom lovili; prišel je v našo vas služiti, pa se je oženil s prednono. Pravila mi je, da so bile v l. 1816. in 1817. slabe letine, po vsej Istri je bilo ubostvo. Prednona je šla v Koper z denarjem, da bi kaj kupila, pa ni nič

dobila. Vrnila se je z denarjem. Potem je šla v Trst. Tam je našla neko družino, ki je spala na slamnici (pajeric) z debelimi otrobi. Plačala je stare otrobe, peljala v malin in tisto so jedli. In zidarji so delali solo za jedačo, dvakrat na dan so jedli. Tako smo imeli solo že pred 107 leti.

Učitelj je učil slovensko in nemško. Moj oče je znal brati in pisati nemško in slovensko; takrat niso še računali, takrat so rajtali. In pesmi jih je učil, da so ljudje po dolini poslušali. Moj učitelj se je pisal Cesar; bival je tam, kjer je sedaj «Čopca». Šest let sem hodil v solo. Ko sem imel 12 let, me je poklical k tabli. Naredil sem račun, koliko sekund sem bil živ. Takrat smo znali nekaj, sedaj ne bodo znali nič. Pa kako naj bi dandanes kaj znali? Učitelj ne zna slovenski, otroci ne znajo italijanskega. Učitelj mora poznati oba jezika, če hoče, da bo otroke kaj naučil.

Scesarjem je govoril.

«Veste, kaj vam bom povedal? Od ce-

sarja Franca Jozefa. S cesarjem sem govoril. — «Kako je to mogoče?» — «Tako. Pred 43 leti, leta 1882. na dan 19. septembra v Trstu, v vladni hiši. Razvedelo se je, da pride cesar na razstavo in da bo sprejemal avdijence. Tri dni prej sem se vpisal v knjigo za avdijence, 200 nas je bilo. Županija je garantirala zame, drugače ne bi smel pred cesarjevo obliče. Občinski tajnik Plaper v Dolini mi je spisal lepo prošnjo in solal me je, da moram reči cesarju Vaše veličanstvo in kako se moram obnašati; pozdravilo me je naučil na pamet. — Šel sem v Trst, v vladno palačo. V neki veliki sobi je bilo razvrščenih po deset takih, ki so čakali avdijence kakor jaz. Med nami pa so svigali služabniki, oblečeni v porezan frak na lastovice; mi smo rekli, da imajo «batikul». Kar na enkrat se odprejo vrata in služabnik zakliče moje ime. Nisem prijel za kluko, vsa vrata so se odpirala. Stopil sem v veliko dvorano. Notri je bila majhna miza, pri mizi je stal cesar

Franco Jozef. Sam je bil. Jaz sem šel proti cesarju; tri korake sem stal pred njim. Pripognil sem se z životom, zakaj s kolonom se človek pripogne samo pred Bogom; klobuk sem držal v levici, v desnici pa svojo «lament», to je pritožbo s prošnjo, da ne morem frankov plačati, da je bolezen na trtah in tako dalje. Pisano je bilo nemški. Izročil sem jo cesarju in spet stopil od njega. Prebral je na kratko.

Potlej je rekel po slovensko. «Dobro, dobro, bo že nekaj». Pripognil sem se in sem šel ritenski nazaj. To je bilo na 19. septembra; na 6. marca družega leta so me poklicali v Koper in glavar Božič mi je rekel: Cesar vam je poslal 300 goldinarjev. Tri stotake mi je odštel. Še tisti dan sem plačal vse franke, Plaperju v Dolini sem dal 10 goldinarjev. Doma me je čakal tehant Bartl, ki se je močno čudil, ko sem mu povedal, da mi je cesar Franc Jozef poslal 300 goldinarjev.»

(Dalje prihodnjič).

Kaj nam z dežele pišejo

IDRIJA.

Se nikdar nisem tako veselo prijel za pero kakor današnji dan. Gre za občinske volitve, ki se bodo vršile pri nas. Mora nas je tlačila, mora komisarja. Ko je vlada razpisala volitve, smo se za en čas odahnil, pa takoj je stopila na nas druga mora: kdo bo upravljala našo občino? Komunisti, ki so pri nas najštevilnejša stranka, ne smejo vladati, ker bi sicer vlada občinski zastop razpustila. V naši stranki so se kazale difference: eni, omarjeni po hinavski «Edinosti» so hoteli sestaviti skupno listo z edinjaši; drugi pa smo bili temu odločno nasprotni, ker smo bili prepričani, da je nečastno za nas pogajati se z liberalci, in to iz dveh razlogov: prvič se naša stranka ne more pogajati z 21 tiči; drugič pa bi bilo za našo stranko usodno, ko bi se vezali z oderuhi in krvosesi. Mi smo bili za samostojni nastop: delavci volimo na krščansko-socialni podlagi, kar je postenjakov med drugimi stanovi — in teh je precej — ti naj z nami volijo. Med nami se je vršil nekak notranji boj, ki se je končal s prijateljsko pogodbo in našo zmago: mi gremo samostojno v boj. Ko se je sinoči ta vest raznesla po mestu, smo bili vsi veseli, da smo se enkrat rešili more konkubinatskega liberalizma. Pri volitvah dobimo mi večino, komunisti predložijo manjšinsko listo, liberalci-edinjaši pa gredo spat.

GOR. BRANICA.

Dne 21. junija, položili smo temelje našemu društvu. Takoj se je vpisalo 75 članov in vsak dan se priključajo novi. Razveseljiv pojav je to, ako se pomisli, da šteje Branica le kakih 50 hiš.

Priključili smo se naši največji prosvetni organizaciji «Prosvetni Zvezi» v Gorici. Imeli smo že eno predavanje o dramatikah. Tudi praznik sv. Cirila in Metoda, ki je naš društveni praznik, smo praznovali zelo slovesno.

Branica se je vzbudila, ter pričela z živahnim društvenim delovanjem na podlagi idej našega največjega moža dr. Kreka. Krek je naš vzor, Krek, naš ideal. Po njegovih potih hočemo hoditi, ne ozi-raje se na tržaške rodoljube, ki se po kavarnah borijo za narod. Njihovega narodnjstva imamo dovolj. Ne poznamo vas več gospodje, ko nas v sili niste hoteli poznati. Proč od nas! Proč z vašo hinavsko lazi-narodnostjo!

Fantje, dekleta, možje in žene prosvetnega društva Branice, pokazite, da smo tudi mi tisti ljudje, ki se zavedamo, ki trpimo, ki se borimo za svete ideale, za svobodo kmečko-delavskega ljudstva v Italiji. Ideja, ki smo jo prizgali v dneh praznika naših blagovestnikov, naj tudi v nadalje kaže tisto pot, tisti cilj, za katerega so se borili naši pradedje. Vsi tedaj v boj za to našo grudo. Bog živi!

ČELJE.

Dekleta imajo veliko besedi med seboj zato, ker jih je Mali list okraščil. Pričaka jo se, katera je več kriva, katera manj. Vse hočejo biti čiste, pa zamorec ostane črn, perli ga kolikor ti je drago. Dopisni-ka iščejo in zvrčajo krivdo na neke nedolžne ljudi. Čemu vse to? Naj se poboljšajo, pa bomo hvalili. — Naša vas spada pod sodnijo v Bistrico. Dve uri daleč imamo. Nekateri strgajo dvojne podplate na leto za pravde in pota. Bistrski odvetniki pravijo, da bi se slabo živelo brez Čeljanov.

GABROVICA pri Komnu.

Kakor običajno, imeli smo na Petrovo tudi letos cerkveno slovesnost s procesijo, ki je prav lepo izpadla. Bilo je pet duhovnikov. Za Najsvetejšim so stopali občinski starešini z županom na čelu. Posebnost je bilo streljanje z našimi stariimi topci (možnarji). Marsikomu se je kar čudno zdelo, ko je slišal zopet enkrat streljanje na cerkvenom shodu. Za to gre čast županu Žerjalu, ki je izposloval tozadevno dovoljenje prvi v celi so-

sesčini. Isti dan popoldne so priredili šolski otroci svojo veselico, na kateri so nastopali v slovenskem in laškem jeziku. Igra se je prav dobro obnesla. Nad 500 ljudi je prisostvovalo in so izražali zadovoljstvo nad napredkom otrok.

STUDENO pri Postojni.

Na praznik sv. Cirila in Metoda je priredila naša šolska mladina s sodelovanjem cerkvenega pevskega zbora pod vodstvom šolskega voditelja dobro uspešno veselico. Raznovrstne točke spreda: par kratkih otroških enodejank, petje, godba; bilo je vse tako primerno izbrano, da je mogel še največji nezadovoljnejši dobiti nekaj zabave. Može in fantje, dela in poztvovnosti je treba in vse se da premagati. Kjer je to, tam napreduje izobrazba in je doma posteno veselje! Kjer tega ni, tam se išče zabava druge in pri nas v neumnem in divjem plesu. — G. voditelj, mi smo vam iz srca hvaležni, da ste zastavili vse svoje moči v to, da pokazete mladini pot do izobrazbe in pravega veselja in da celo svoj prosti čas v to žrtvujete. Ne ustrašite se, ako vam tu pa tam pride kaka ovira in celo od onih, ki bi morali vas podpirati. Posebno v tem slučaju, ko je bil čisti dobiček namenjen v podporo ubogim otrokom. Število nevednežev, da kaj drugega ne rečem, se krči in oči se odpirajo. Posebno pa smo vam hvaležni, da ste nam tudi v cerkev vpe-lijali lepo našo pesem, katere vzdiguje duh in srce k Bogu. Vsa čast in hvala vam, pevci, ne bo vam žal za trud in žrtve! Mladina, ta pot je prava! Po njej korajžno naprej!

KRIŽ pri Tomaju.

V zadnjem «Malem listu» smo čitali dopis iz Brega v Istri. V tem dopisu biča pisec kliko, katera je gospodovala v času vojne z aprovizacijo, vojnim posojilom, z denarjem, ki ga je avstrijska vlada dala za popravo poti itd. Približno tako se je godilo v naši občini. Če bi mi pogledali v račune te klike, bi zasmrde- lo ko tavzent dihurjev. Dokler bo gospo- dovala klika, ki je imela v času vojne absolutno besedo, ne bomo imeli čistih računov. Goriomenjena zlahta jo o pra- vem času zasuje tako, da je vedno na površju; tudi sedaj se hoče nasloniti tja, kjer čuti moč. Pomnite, vsi izkoristevalci, da boji mlini meljejo počasi, pa gotovo.

LIVEK.

Prireditve. — Dne 5. julija smo imeli veselico. Na vsoporedu je bilo par pevskih točk, dve deklamaciji, ena slovenska, ena italijanska, ter igra «Dom». Občinstva je bila polna dvorana ter je z zanimanjem sledilo igro.

Slabo vreme dela velike preglavice kmetom. Sena ne pusti sušiti, pa tudi vse drugo zastaja v rasti.

Tatovi so obiskali ponoči livško mle- karno. Prišli so noter s ponarejenimi ključi. Masla ni bilo, ker je bilo ravno tisti večer odposlano, zato so se vrgli na sir. Odnajali so sire za vas ter jih na- pravili kakih 20. Potem so šli v društve- no sobo, ki je nad mlekarjo, ter so po- skušali odnesti harmonijo. Ravno takrat se je vračal g. učitelj ter jih videl. Hitro je poklical mlekarja in se enega moza. Med tem pa so tatovi že zbežali brez sledu. S seboj niso nesli drugega kakor strah pred preganjalci.

LOKA v Istri.

Ze dolgo časa se nismo oglašili v Ma- lem listu. Zdaj smo pomalem spregleda- li in se začeli naročevati nanj. Zalibog da je veliko njih, zlasti med mladino, ki ne ljubijo podučnega in koristnega bra- nja, ampak nespametni in škodljivi ples pa pijačo. Imamo po tej okolici tudi neke učitelje, kateri prirejajo nekakšne veselice, da z njimi zvaljajo mladino na ples. Pol ure traja «prireditve», potem pa brez konca ples. Učitelje, ki niso bili dobri za ples, so nam poslali proč ter nam po- slali bolj plesovite. Slovenec, premisli, kaj si dočakaš.

BEKA.

Po dolgem času se oglašimo zopet iz naše vasi. Toda povedati nimamo to pot nič veselega. Veliko škodo nam prizade- va neprestano deževje. Hudi nalivi so nam pobrali letošnji pridelek, voda je poplavlila travnike in razdrila pota. A pri vseh nesrečah bomo morali plačati velike davke.

Iz DOLINE.

Pogreb pokojnega Josipa Pangerca je pričal, kak ugled je imel pokojni. Zbralo se je v sredo popoldne, 8. t. m. pri hiši zalosti ogromno občinstva iz vse prostra- ne občine; prišli so tudi zastopniki slo- venske inteligence iz Trsta. Duhovnikov je bilo v sprevedu šest. Vence so poklo- nili med drugimi: občina dolinska, sre- nja dolinska, društvo Vodnik, kmetijska zadruga in posojilnica. Domači zbor, po- množen, je zapel svojemu ustanovitelju tn lepe žalostinke. Tudi godba je svirala za- lostinke, dasi je pokojni izrecno v oporo- ki odklonil godbo; no, ljudstvo je vseeno tudi to čast želelo izkazati zaslužnemu možu. Ob odprtem grobu je govoril ured- nik «Edinosti», g. Cotič o zaslugah po- kojnikovih za občino in narod. Predsed- nik društva «Vodnik» se je poslovil od u- stanovitelja, a g. dekan iz Ospa se je po- kojnemu zahvalil za vse, kar je storil za cerkveno petje in za službo božjo.

Pangerca ni več, in to izgubo bo Do- lina občutila vedno bolj. Mislil bi člo- vek, da bo splošna žalost objela vse Do- linčane, a na žalost so nekateri sebične- zi pozabili na vsak čut pijetete, hvaležno- sti do pokojnika in obzira do zalujoče družine in vprizorili par dni po smrti, 12. in 13. t. m. prav pred hišo zalosti jav- ni ples. Tu se vidi, kam privede človeka želja po dobičku in uživanju. Sedaj, ko je kreinar zaslužil lepe denarce, bo men- da lahko plačal pokojnemu stotake, ki mu jih dolguje. A krivda leži tudi na g. komisarju; sicer je lepo od njega, da je odredil, da nosi vse stroške pogreba občina dolinska; a tak zaslužni mož, ki je bil Pangerc, je menda zaslužil, da bi vsaj en mesec vladala splošna žalost po vsej občini, in da bi g. komisar vsaj za en mesec prepovedal vse plesse. Se vidi, manjka dosti izobrazbe srca. Pijanci in lenuhi, ki jih je blagi pokojnik v svoji dobroti napajal, bodo kmalu pozabili nanj; a resni in pametni Dolinčani mu bodo vedno ohranili lep in hvaležen spomin.

KANAL.

Prireditve «Narodne čitalnice». — Ker se je v nedeljo dne 5. julija vršila šolska veselica, zato je «Čitalnica» svojo priredi- tev odložila. Mesto 5. julija priredi «Či- talnica» veselico šele v soboto, 18. julija ob 20.30 in v nedeljo 19. julija ob 15. uri.

Šolska veselica. — V soboto 4. julija ob 20.30 in v nedeljo 5. julija ob 15. je priredila šolska mladina svojo krasno uspešno prireditve s sledečim vsopredom: 1.) Pachner: «Amor Patrio», zbor; 2.) Pre- mrl: «Rože za Marijo», zbor; 3.) P. Ri- goso: «Militi Ignoto», deklamacija; 4.) Župančič: «V gozdu», deklamacija; 5.) C. d. M.: «La roba trovata», šaljivi prizor; 6.) Patrinieri: «Lo spazzacamino», šalji- vi prizor; 7.) Melinari: «La festa della mamma», šaljivi prizor; 8.) T. Tirani: «Čudežne gosli», igra v treh dejanjih; 9.) Dobranič: «Kiša (dež) pada», zbor. Izmed vseh točk je bila najboljša podana igra «Čudežne gosli». Igrali so sicer po otroško a izbornu. Ker se ta igra se ni igrala po naših odrih, zato jo toplo priporočamo prirediteljem mladinskih veselice. Kar se petja tiče, moram priznati, da je g. učitelj Tavš vžil v sreca mladih pevcev vso ono lepoto in milino, ki jo izražata pe- smi «Rože za Marijo» in «Kiša pada». Italijanski prizori in pesem so sicer po- kazali, kako lahko so igralci obvladali italijanski jezik, toda zaželjenega vspe- ha niso dosegli. Zato so pa slovenske točke žele temveč priznanja in pohvale. Mnogo truda in poztvovnosti je ta prireditve stala gg. učitelje in učiteljice, a vse to se jim je stoterno poplačalo z le- pim vspehom, ki so ga dosegli.

Šolska razstava. — Tukajšnje šolsko ravnateljstvo je priredilo svojo prvo raz- stavo, ki se je odprla v soboto, dne 11. julija in je ostala odprta tudi v nedeljo in ponedeljek. Na tej razstavi so bila raz- stavljeni vsa ženska ročna dela, ki so se izvršila v ljudski šoli v tem šolskem letu 1924.-1925.

Stric Joža.

KREPLJE.

Dne 28. junija popoldne se je vršil tu- kaj občni zbor Vinarskega društva. V novi odbor so bili zvoljeni: Anton Tav- čar, trtoječec, predsednik; Božidar Kom- pare in Anton Tavčar, železničar, pod- predsednika; Anton Žvab, tajnik; Aloj- zij Brundula, blagajnik; Fran Metlak, Andrej Tavčar in Anton Pegan, odbor- niki.

HRUŠICA.

Prejeli smo prepis odgovora, katerega je odbor Mlekarnice poslal «Edinosti» in «Novicam» na napade, ki sta jih imeno- vana lista nedavno priobčila. Zadruga zveza v Trstu je spoznala nesmiselnost takih napadov ter posredovala, da se prenehajo. Zato smo tudi mi za sedaj o- pustili tozadevno polemiko.

Uredništvo «Malega lista».

Po čem je lira?

Dne 14. julija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 47.25 L.
za 100 č. kron — 80.50 L.
za 100 fr. frankov 127.— L.
za 100 šilingov — 885.— L.
za 1 dolar — 26.90 L.
za 1 funt — 132.25 L.

Dobrim ljudem.

Izgubil se je 14-letni pastirček Anton Sluga. Služi je za pastirja v Podgradu pri Divači. Deček je srednje visokosti, las temnih. Pogreša se že 22 dni. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči žalost- nemu očetu Jožefu Sluga, Artviže 24, p. Mattheria.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrec. Uvoz in izvoz za vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrdka Gastone Dolinar, Trst Via Ugo Polonio 5.

SEDLARSKEGA pomočnika, zmožnega za komate, sprejemem takoj. Imam na prodaj žensko kolo in čevljarski šival- ni stroj, skoro nov, za šivati gornje dele. — Franc Višič, sedlar. Zagorje pri Št. Petru na Krasu.

POŠTEN MLADENIČ blagega značaja, sin kmetkih staršev, izveden v vseh kmetijskih rečeh, sedaj v državni služ- bi, želi pristopiti na kako kmetijo s primernimi pogoji kot zet ali posi- novljenec. — Ponudbe naj se pošljejo na naslov «Malega lista».

KUPIMO in placamo po najvišjih cenah drva za kurjavo, oglje, suhe gobe, med, maslo, mleko itd. — Kmetijsko-trgov- sko društvo, Trieste, via Raffineria 4.

ETERNIT

je najboljši za kritje streh

V. JANACH & Co

ZALOGA: Trst - Trieste (2)
Via Milano st. 12 (pri veliki postji).

V zalogi ima tudi cevji za vodovode in stranišča.

JAMSTVO ZA VEČ LET.
Telefon 22-42.

Zobozdravniški ambulatorij

Stanko Perhavec

Sežana št. 68

je odprt vsaki dan izven srede in sobote. Izdejujejo se vse v to stroko snadajeca dela po nizkih cenah.

Čez morje v Kanado

Ko so Združene države Amerike zapahnile vrata evropskim izseljencem, se je tok izseljencev obrnil v Južno Ameriko in v angleško Kanado. Iz poročil, ki jih objavljajo izseljeniški uradi in konzulati, smo zbrali naslednje podatke, da podamo našim ljudem, ki se mislijo izseliti, sliko o kanadskih razmerah.

Za 10.000 ljudi zemlje.

Minister za vseljevanje in notranjo kolonizacijo kanadskih držav, Blair, izjavlja v svojem poročilu: «V Kanadi se more naseliti mesečno 10 tisoč ljudi, ki dobe zemljo zastoj, s pogojem, da si z lastnim denarjem in rokami postavijo hišo in gospodarstvo». Kanada je kmetijska dežela, zelo redko naseljena, na zapadu so milijoni hektarjev neobdelane zemlje. To divjino, zaraščeno z gozdovi, bi vlada rada naselila.

Z naseljenci pa ima vlada slabe izkušnje. Trdo delo v divjini, strašna samota naselbin, ki ležijo stotine kilometrov daleč od železnice, — vse to zene naseljence, da popustijo zemljo in bežijo v mesta. Le železni ljudje, ki se popolnoma ločijo od sveta in se oklenejo zemlje, vzdržijo. Ljudje, ki so nele trpeli in vse izgubili, ostanejo v naselbinah. Ruski Judje, armenski begunci, preganjane ločine (sekte), se trdne drže v teh naselbinah na divjem zapadu. Za našega človeka, ki je vajen gotovih udobnosti, družbe, knjig, časopisja, trgovine, šole — to samotno delo v divjini ni. Pa tudi precej denarja, v zlatih funtih moraš imeti pod palcem, da nakupiš živino, orodje in hrano za prvo leto. Kdor ima denar in išče zemlje, naj gre raje na bosanske ravnine, kjer se bo lažje prebil do lastnega posestva.

Rokodelci in delavci.

Kanada ima velemesta, kjer se je steklo tisočero družin, ki so zapustile zemljo. V industriji delo primanjkuje. Zato se vlada brani tujih delavcev. Pač pa dobijo delo rokodelci, ki opravljajo obrt, katera je v zvezi s kmetijstvom: kovači, mizarji, tesači, kolarji, peki imajo dela dovolj, toda le na kmetih, v mestih ne. Rokodelec obstoji le, če ima sam kos zemlje in hišico in če se v suhih mesecih poprime tudi kmetijskega dela.

Zelo iščejo kanadske gospodinje služkinj. Ameriška dekleta nočejo služiti. V službi je mnogo zamork, a jih je še premalo. Služkinje imajo precejšnje plače.

V pristaniških pregledujejo.

Za izselitev v Kanado ni treba vizuma. Toda ko pristane ladja v velikih pristaniščih v Halifaxu, Monrealeu, Kebeku, pregledajo oblastva natančno vsakega izseljenca. Biti mora zdrav, imeti mora nekaj denarja v žepu, ne sme biti sumljiv. Če n. pr. sumijo, da je komunist, ga pošljejo domov. Naši izseljenci naj si zapomnijo to: Kanada nima izseljenškega zakona, ampak ves pregled se vrši na podlagi naredb, ukazov, ki jih vlada od časa do časa izda izseljenškim uradom. V januarju je ukazala vlada, naj uradniki zavrnejo industrijske delavce, ki ne znajo brati in pisati; čez par mesecev je prepovedala vstop drugim vrstam delavcev. Naredbe se vedno preminjajo. «Tako se godi» — pravi nemški konzul v Halifaxu — «da pridejo v Kanado delavci, katerim je vstop v deželo prepovedan. V gružah čakajo v predsobah konzulata, da bi jim pomagali, a ne moremo. Odititi morajo spet v domovino in tako porabijo zvožjo vse prihranke.»

Naš nasvet.

Prvi nasvet: Ljubo doma, kdor ga ima! Dokler le za silo gre, drži se domače zemlje.

Drugi nasvet: Če si se odločil iti v Kanado, poprašuj natančno pri izseljenškem komisariatu v Trstu, katerim vrstam delavcev je vstop v Kanado to četrtiltje prepovedan. Skušaj si že vnaprej dobiti delo pri kaki slovenski naselbini, ki jih je v Kanadi tudi že nekaj.

Po poročilih, ki so nam došla, moremo reči še to: V Južni Ameriki, posebno v Argentini, je dobro plačanega dela dovolj za izvrstne mizarje in zidarje. Kmetičkim delavcem in malim rokodelcem pa se v južno-ameriških državah godi slabo. Za te stroke je Kanada odprta in imajo precej visoke plače. Kdor pa želi zemlje, naj krene raje v Bosno, ker Kanada zahteva železnih kmetov, ki so pripravljeni spremeniti divje gozdove v rodovitne njive rodnice; in zahteva precej denarja.

Gušto Čuk.

Za naše sadjarje.

(Dopis s Krasa).

Pri nas smo že naravno udarjeni s kamenjem, robido, brinjem itd. Kar ni Krasa že od narave ubog, ga tlačijo še druge sibe božje. Posebej trpi tudi naša sadjereja, ne le radi slabih tal, ampak jo tudi močno ujedajo škodljive živali. Razjedajo sadje zelo različne uši, na pr.: krvava, zelena in črna uš. Prva napada bolj drevesne korenine, druga in tretja pa bolj vršičke jablan, čespej, česenj, hrušk in drugih dreves. Mladjevo listje napadeno od teh živalic, se zvije in posuši. Postane tako kot bi ga napadla peronospera. Pisec teh vrstic je poskušal na različne načine priti v okom tem peklen-skim škodljivcem, n. pr. s porezanjem mladjevnih vršičkov z ušmi vred, z zveplanjem, s spricanjem z modro galico in tobačnim ekstraktom; ni jih pa bilo mogoče tako vničiti, da ne bi spet prisle na drevo. Ljudje na Krasu se povprašujejo: kaj bo, kaj bo. Mislimo, da bi morala gospoda obrniti pozornost na to stran in s la po možnosti sadjarjem usroko s tem, da bi poslala strokovnjake, ki se na take reči razumejo, da pokažejo kmetu v praksi, kako se te živali vničujejo.

Proti vrabcem prihajajo številne pritožbe iz beneških pokrajin. Vrabci so se tako razmnožili, da delajo prav občutno škodo po žitnih poljih. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo, da kmetje streljajo nanje. Pa vrabci se malo boje in zrcalje. Tudi zoper to nadlogo bi moral dobiti kako bolj učinkovito sredstvo.

Semenj v Sezani 13. t. m. Krav in volov 404; telet 56, prašičev 270, konj 272. Cene: goveda po 450-510 stot žive teže, teleta 700-800 stot, prašiči 40-100 glava, konji 1200-5000 glava. Kupčija živahna. Kapus razprodan.

Cene v Trstu na debelo. Čebula 30-90, česen 240, kumare 80-170, fižolovo stročje 30-100, salata 160-200, radič 60-350, grah 200-250, buče 80-130, limone (100 kosov) 370-10, fige 170-200, marelice 350-500.

Cene otrobov so porastle. Debeli otrobi (posevki) 115-120; drobnji 114-118; koruzni 110-115.

Semenj v Dutovljah bo na 4. avgusta, ne na prvega, kakor je bilo po starem.

Svilodov se je prodalo letos na Goriskem trgu 12.747 kilogramov.

Ljubljanski velesej se bo letos začel 27. avgusta. Kdor hoče na sejm, naj si pravočasno preskrbi potni list in izkaznico za velesej.

Za Gorisko ima izkaznice g. Jozef Šček v Dražekovi hiši na Kornu, drugo nadstropje.

Tiskara S. Spazzal - Trst

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX Settembre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giuliani 32**. — Telef. 2-41. Priporoča se lastnik

FR. ŠTRANCAR.

Suhe gobe

v vsaki množini in po maksimalni ceni kupuje

SEVER & Comp. - TRST

Via Machiavelli 13.

Prodajajo se vsakovrstna jamčena semena po konkurenčnih cenah.

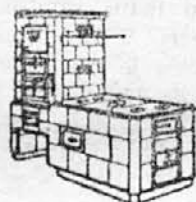
Josip Ostrouška Opčine (VILLA OPICINA)

ZALOGA dvokoles in sivalnih strojev «Singer» in potrebščin. — Mehanična delavnica za vsa popravila. Prodaja tudi na obroke.

Cerkvena umetnost - Dober tisk

NOVA TRGOVINA
ENRICO TOFFOLETTO

TRST, Via del Pesce 4
Velika izbira slovenskih molitvenikov, nabožnih knjig, podob, svetinj in drugih nabožnih predmetov. Cerkvena obleka in potrebščine. **KONKURENČNE CENE.**

Poprave
Spopolnitve

Andrej Purič

Kovaški mojster
TRST
Via Media št. 6

Izvršuje
Vsakovrstna stavbena dela. — Železne ograje in omrežja — Takojšnja izvršitev. Iščedniki vseh vrst. Izdeluje tudi železne roletes.

Ljubljanska kreditna banka Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11

Brzjavni naslov: Bancalubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Ermonjeli, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Plaj, Sarajevo, Split, ...

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni sklad: 60.000.000 dinara

Bavi se z vsemi bančnimi posli. — Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v Lirah in v Dinarjih po dogovoru. — Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne pušice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9¹/₂ do 12.50 in od 14¹/₂ do 16 ure.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z Veliko premijo, diploma in Zlato svetinjo

Trst **vla Caprin 5 pri Sv. Jakobu** Trst

adar kupovati ča.
re preudar h komu greš
v Trsta, v ulici Caprin
saka nate Forcessin.
Siva tržno in močno,
daje fino in cenó.

Slovenci! Kupujte samo pri Forcessinu!